

Compra verda, contractació sostenible i acció sindical

El progrés econòmic i social desenvolupat en l'últim segle ha anat lligat a una degradació ambiental que posa en perill el nostre desenvolupament futur. L'excés d'ús dels recursos dels ecosistemes de la Terra és un dels desafiaments més importants a què s'enfronta la humanitat: consumim més recursos dels que el planeta és capaç de regenerar (la humanitat necessita 1,7 planetes per satisfer el seu ritme de consum actual).

És necessari un nou plantejament sobre l'ús dels recursos orientat a la seva conservació i restauració, a la reducció dels combustibles fòssils, al desenvolupament sostenible i al canvi de les pautes de consum perquè el nostre capital natural sigui capaç de recuperar-se.

L'any 1987, en l'Informe de la Comissió Mundial pel Medi Ambient, es fa servir per primera vegada el terme *desenvolupament sostenible*, que és la forma de desenvolupament que satisfà les necessitats presents sense comprometre les necessitats de les generacions futures.

Per aconseguir un desenvolupament sostenible resulta indispensable la integració de la dimensió mediambiental en totes les polítiques de l'empresa.

Les empreses han d'apostar fermament per una transició verda desenvolupant models de negoci dins de l'economia circular que mantinguin el valor dels materials, amb canvis per instaurar sistemes de producció i consum sostenibles que optimitzin l'ús dels recursos i evitin la generació de residus, entre altres.

Aquest procés de transformació que aposta per un desenvolupament sostenible exigeix emmarcar les compres i les contractacions de l'empresa dins dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

L'ODS 12, sobre producció i consum responsables, pretén canviar el model actual de producció, i les empreses han de ser el motor de canvi cap a l'economia verda, impulsant i gestionant la transformació del model econòmic lineal actual cap a l'economia circular, verda i sostenible, afavorint la seva capacitat de resiliència i competitivitat, incorporant en els seus models de producció i consum criteris d'economia verda circular, potenciant el consum responsable per a l'ús eficient dels recursos i l'eficiència energètica, la creació d'infraestructures sostenibles i construir una cultura empresarial lligada al desenvolupament sostenible per reduir els costos econòmics, ambientals i socials, i augmentar la competitivitat econòmica.

L'economia verda és doncs un model econòmic que aposta per un desenvolupament sostenible i rendible buscant situacions que generin beneficis econòmics, socials i mediambientals i que es desenvolupa a través d'accions per augmentar l'eficiència en l'ús de recursos en totes les etapes del cicle de vida dels productes, dissociar el desenvolupament econòmic del consum de recursos naturals amb l'adquisició de productes, serveis i obres amb un menor impacte ambiental i una menor petjada de carboni menor. Es tracta de reduir el nostre impacte en el planeta produint i consumint només allò que necessitem.

Amb la instauració i el foment de l'economia verda en el si de les empreses és possible aconseguir el benestar social, alhora que es redueixen els riscos mediambientals i es conservin els recursos per a les futures generacions, encaixant els objectius de generació d'ocupació, creixement econòmic i l'ús eficient dels recursos en el model econòmic del país.

Negociació col·lectiva, compra verda i contractació sostenible

El desenvolupament sostenible de compres i contractació de l'empresa s'ha d'enfocar com un projecte comú i col·lectiu basat en la col·laboració i la cooperació de tots els integrants de l'empresa. Les empreses de Catalunya han d'assolir un model econòmic i productiu de creixement sostenible amb la participació de les persones que hi treballen, amb compres més sostenibles, responsables i respectuoses amb el medi i els recursos, amb consideracions socials, ambientals i/o ètiques en les decisions i contractació ecològica, sostenible i justa (amb igualtat de tracte, transparent, no discriminatòria...).

Aquesta participació de la plantilla es fa a través de dues vies: la tasca de la representació sindical que ha d'impulsar la compra i contractació sostenible en els centres de treball, i la negociació col·lectiva, que ha d'incloure clàusules per promoure la compra i contractació de productes i serveis més respectuosos amb el medi ambient a l'empresa, així com motivar les bones pràctiques de consum.

Clàusules genèriques

- *Clàusules per a l'elaboració de polítiques de compres i contractació, el seu seguiment amb transparència i foment de la informació i participació de la plantilla.
- *Clàusules per reduir la petjada de carboni (inclusió de requisits de circularitat en les compres i contractacions).
- *Clàusules per garantir que les persones de l'empresa (internes i externes) tinguin informació i coneixements per dur a terme les seves activitats amb criteris de desenvolupament sostenible.
- *Clàusules per realitzar accions de formació i capacitatió dirigides a responsables de compres i contractació, proveïdors, departaments de manteniment, informàtica, logística i medi ambient, etc.

Clàusules de compra verda

- *Clàusules per optimitzar la logística i els estocs, identificant, registrant i traçant les compres i els recursos utilitzats.
- *Clàusules per incloure compres verdes integrant criteris ambientals com les etiquetes ecològiques.
- *Clàusules per prioritzar l'adquisició de productes que provenguin de recursos gestionats de manera sostenible.
- *Clàusules per fomentar la compra de productes de comerç just i de proximitat, i que utilitzin mitjans de transport de mercaderies no contaminants.
- *Clàusules per fomentar la compra sostenible de materials i serveis (prioritzant l'adquisició de productes reparables o recarregables, biodegradables o reciclables, que no tinguin tòxics i que consumeixin els mínims recursos naturals durant el procés de fabricació).
- *Clàusules per prioritzar els productes, maquinària i activitats que minimitzin les emissions a l'atmosfera i tinguin certificació energètica.
- *Clàusules per a la substitució de la flota de vehicles de l'empresa i futures adquisicions per vehicles ecològics i més eficients pel que fa a l'emissió de gasos i soroll.
- *Clàusules per fomentar la compra d'aliments procedents de l'agricultura ecològica i de proximitat (menjadors d'empresa, càterings, màquines de vènding...) i establir directrius per lluitar contra el malbaratament alimentari.
- *Clàusules per demanar les garanties de sostenibilitat i criteris mediambientals de proveïdors, transportistes, etc., com certificacions ambientals (ISO 14001 o EMAS).

Clàusules de contractació sostenible

- *Clàusules contractuals d'economia circular, social i de proximitat en els contractes perquè els proveïdors i les empreses adjudicatàries actuïn d'acord amb els principis de l'empresa principal sobre el respecte al medi ambient i al desenvolupament sostenible.
- *Clàusules per establir els criteris no només econòmics d'adjudicació d'obres, subministraments i serveis, mitjançant la inclusió d'aspectes qualitatius, ambientals i socials, per comparar les ofertes ecològiques i sostenibles.
- *Clàusules que afavoreixin la creació de llocs de treball verds i circulars amb certificats ambientals en els contractes.
- *Clàusules per contractar empreses i serveis que utilitzin materials sostenibles, tenint en compte la seva vida útil, productes reciclats lliures de tòxics, energies renovables, transport sostenible associat a la logística, etc.
- *Clàusules que prohibeixin seleccionar empreses que hagin vulnerat la legislació ambiental internacional, europea, nacional o local o que presentin altres deficiències greus quant a comportament ambiental.